

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI MUZICĂ RELIGIOASĂ
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE (ORTODOXĂ)
1.5. Ciclul de studii	Licență (2020-2024)
1.6. Programul de studii	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ISTORIA BISERICEAȘCĂ UNIVERSALĂ (I)			2.2. Cod disciplină	TP 105
2.3. Titularul activității de curs	Ovidiu F. PANAITE				
2.4. Titularul activității de seminar	-				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O FD

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
• Tutoriat					5
• Examinări					12
• Alte activități (exersări practice)					7
Total ore activități individuale					58

3.7 Total ore studiu individual	58
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, lap-top, flipchart, sistem audio</i>
--------------------------------	---

5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu tablă
--	----------------------

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Clasificarea cadrului istoric mai amplu, privind apariția și dezvoltarea Bisericii</p> <p>C1.1. Formularea domeniului de cunoaștere a paradigmatelor și orientărilor actuale în materie de teologie istorică</p> <p>C2. Evidențierea unor bio-bibliografii ale personalităților proeminente ale Bisericii</p> <p>C2.1. Interpretarea datelor privind biobibliografiile marilor personalități ale Bisericii</p> <p>C3. Expunerea cadrului geo-politic și religios în contextul apariției și dezvoltării instituționale a Bisericii</p> <p>C3.1. Utilizarea avansată a strategiilor de contextualizare, precum și a metodelor utilizate în particularizarea evenimentelor în cadrul geo-politic al derulării acestora</p> <p>C3.2. Precizarea și utilizarea adecvată în comunicarea profesională a terminologiei specifice teologiei istorice;</p> <p>C4. Prezentarea unei istorii a dialogului interreligios și ecumenic</p> <p>C5. Precizarea detaliată și analiza lucidă a evenimentelor istorice definitorii pentru Biserica</p> <p>C5.1. Descrierea integrală și în detaliu a terminologiei istorice și utilizarea unui limbaj teologic specific; orientarea spre o corectă și bogată valorificare a izvoarelor istorice</p> <p>C5.2. Identificarea și descrierea amănunțită a evenimentelor istorice, în ordine cronologică; interpretarea lor în contextul provocărilor lumii postmoderne</p>
Competențe transversale	- CT1. Aplicarea strategiilor de munca riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religio-morale și canonice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște evoluția istorică a Bisericii într-un context cultural, politic, social
7.2 Obiectivele specifice	<p>- Cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile studiilor biblice, practice și sistematice.</p> <p>- Tematica permite cunoașterea elementelor de bază ale creștinismului la nivel doctrinar, cultic și de morală; înțelegerea cadrului care a generat o teologie a istoriei; identificarea unor personalități și a unor momente istorice care servesc drept modele în formarea generațiilor de studenți; analiza în evoluție genetică a creștinismului și a raporturilor interbisericești; înțelegerea actualei configurații creștine; identificarea unor posibile modele de dialog interreligios și intercreștin; deschiderea spre dialog și depășirea unor sensuri retrograde de a înțelege și a aplica teologia istorică; dobândirea unor cunoștințe care ajută la crearea unor viziuni integrative în noua configurație europeană.</p> <p>Obiectivele formativ-educative ale prezentului curs urmăresc realizarea unei conștiințe identitare temeinic fundamentată, o conștiință a duhovniciei creștine, temeinic organizată în jurul Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.</p>

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
-----------	-------------------	------------

<p>1. Probleme de introducere în studiul Istoriei Bisericești Universale</p> <ul style="list-style-type: none"> - obiectul, definiția, denumire, scop, importanță, împărțirea și metoda IBU - izvoarele IBU - științele auxiliare și bibliografia generală a Istoriei Bisericești Universale 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>2. Situația lumii antice la apariția creștinismului</p> <ul style="list-style-type: none"> - situația lumii greco-romane și a celei iudaice - pentru a înțelege întemeierea Bisericii și răspândirea creștinismului în cadrul lumii antice, este necesar a cunoaște profilul istoric (geografic, social, religios, filosofic) al iudaismului peste care s-au suprapus elemente ale culturii greco-romane. Structura internă, precum și legislația Imperiului Roman, explică în mare parte ceea ce va asuma Biserica. - sistemul politic de conducere al Imperiului; Mijloacele de comunicație; Ca mijloc de înțelegere se folosea limba greacă în dialectul comun (κοινή διάλεκτος); <i>Situația religioasă; Situația socială; Filosofia timpului;</i> - partidele religioase iudaice și diaspora iudaică 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>3. Istoricitatea Persoanei Mântuitorului Iisus Hristos</p> <ul style="list-style-type: none"> - activitatea Mântuitorului Iisus Hristos; Cronologia vieții Mântuitorului; Surse necreștine despre Iisus Hristos; Mărturiile iudaice; Scriitorii romani care amintesc despre Iisus Hristos sau despre începuturile creștinismului. 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>4. Întemeierea Bisericii și răspândirea creștinismului.</p> <p>Sinodul de la Ierusalim prin Pogorârea Sfântului Duh se pune temelie în mod văzut primei comunități creștine cu numele de Biserică, cea care fusese întemeiată în mod tainic de Mântuitorul prin jertfa de pe Cruce; cazul lui Ștefan devine primul conflict doctrinar al creștinismului cu iudaismul; sinodul Apostolilor în anul 50 la Ierusalim;</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza pe larg a activității Apostolilor rămâne de domeniul studiilor biblice, în prezentul curs oferind sintetic activitatea lor și cea ce ajută la înțelegerea evenimentelor istorice ulterioare. 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>5. Persecuțiile împotriva creștinilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - cauzele persecuțiilor ; numărul lor; Legislația și procedura de judecată; Pedepsele; Persecuțiile până la împăratul Comod anii 64-192; Persecuțiile de la Septimiu Sever până la Aurelian (193-275); Persecuțiile sub Dioclețian, sub coregenții și urmașii lui. Sfârșitul persecuțiilor 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>6. Martiriul și cultul martirilor. Controverse și schisme</p> <ul style="list-style-type: none"> - raporturile cu păgânismul; Cultul martirilor este o manifestare firească a credinței creștine, total diferit de cultul eroilor păgâni; Actele martirice 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>
<p>7. Răspândirea creștinismului și învățământul creștin</p> <ul style="list-style-type: none"> - răspândirea creștinismului; mediul misiunii; întinderea geografică - spații creștinate - școlile catehetice din Alexansria, Antiohia, Cezareea Palestinei și Edessa - sistemul catehetic 	<p>Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare</p>	<p>2 ore fizice</p>

8. Biserica în timpul lui Constantin cel Mare - convertirea lui Constantin cel Mare; politica lui religioasă; - convocarea primului sinod ecumenic - Constantin cel Mare și arta	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
9. Sinodul I Ecumenic - arianismul și începuturile lui - tulburările preariene și sinoadele locale până în 325 - desfășurarea lucrărilor și canoanele alcătuite	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
10-11. Sinodul II Ecumenic - disputa pnevmatomahă și apolinarismul - sfinți părinți despre Sfântul Duh - convocarea, desfășurarea și hotărârile sinodului	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	4 ore fizice
12-13. Sinodul III Ecumenic - hristologia antiohiană și alexandrină - convocarea, desfășurarea și hotărârile sinodului - relațiile dintre Alexandria și Antiohia după sinodul din 431	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	4 ore fizice
14. Sinodul IV Ecumenic - hristologia precalcedoniană - convocarea, desfășurarea și hotărârile sinodului - importanța <i>orosului</i> de la Chalcedon	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
8.2. Seminar		
1. Metodologia cercetării științifice în teologia istorică; Colecții utilizate în cercetarea istorică (interne și internaționale); Reviste de specialitate naționale și internaționale cu relevanță pentru studiile IBU;	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
2. Izvoare siriene privind istoricitatea persoanei Mântuitorului Hristos; Filon din Alexandria și mărturia creștină; Iisus Hristos în documentele iudaice; Kerigma apostolică	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
3. Martiriul și sensul vieții la primii creștini; Martiriul Sfințelor Perpetua și Felicitas; Paradigma teologico-politică a severienilor; Problema lapsilor; Marcus Aurelius între filozofie și politică	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
4. Actele Martirice; Privire comparativă asupra cultului păgân al eroilor și asupra martiriului creștin Antitrinitarismul; Gnosticism și creștinism	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
5. Ierarhia bisericească; Sfânta Liturghie în primele trei veacuri creștine; Taina Botezului; Sărbătorile creștine; Problema datei Paștilor	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
6. Teoriile apoteotice ale Orientului Apropiat	Analize lucrări de seminar	1 oră fizică
7. Sistemul teologic alexandrin; Sinteza alexandrină; Antiohia între aristotelism și neoplatonism; Origen și sistemul lui teologic; Reprezentanți ai școlii antiohiene	Dezbateri argumentative	1 oră fizică
8. Centre de propovăduire creștină în Palestina; Organizarea vieții creștine în afara spațiului palestinian; Caracteristicile culturale și teologice ale noilor comunități creștine	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizice
9. Constantin cel Mare în istoriografia creștină; Implicațiile decretului de la Milano 313; Constantin și Biserica; Constantin ca și „episcop al celor din afară”; Raporturile creștinismului cu păgânismul;	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizice

10. Arianism și problema homoousios; Conceptul arian de unitate; Definiția lui „Logos atreptos”; Comentariu asupra celor 7 articole de credință	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
11. Sinteza pnevmatologică a sinodului II Ecumenic; Sfântul Vasile cel Mare și Didim cel Orb: concepția pnevmatologică; Sfântul Atanasie cel Mare, Sf. Grigorie de Nyssa, Sf. Grigorie de Nazians: contribuția la problematica sinodului	Dezbatere argumentativă	1 oră fizică
12. Școala antiohiană și aristotelismul; Sistemul teologic al lui Teodor de Mopsuestia, Ibas din Edessa și Teodoret al Cirului; Anatematismele Sf. Chiril al Alexandriei	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
13. Sirieni și alexandrini în 433; Comentariu asupra formulei „o singură fire întrupată a lui Dumnezeu Cuvântul” Comentariu asupra formulei dogmatice calcedoniene; Spații teologice monofizite; Comentariu asupra canonului 28	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică
14. Biserica coptă: istoric și evoluție; Biserica siro-iacobită; Biserica armeană: istoric și evoluție Origen și origenismul; Condamnarea celor trei capitole; Tratatul lui Justinian împotriva lui Origen	Dialog, analize lucrări de seminar	1 oră fizică

8.3. Bibliografie:

- ✓ BĂBUȘ, Pr. Emanoil, *Introducere în Istoria Bisericească Universală*, Editura *Σοφία*, București, 2002, 326 p
- ✓ CHIFĂR, Pr. Nicolae, *Istoria creștinismului*, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.
- ✓ COMBY, Jean, *Să citim istoria Bisericii*, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p.
- ✓ DRĂGOI, Pr. Eugen, *Istoria creștinismului în date*, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004.
- ✓ GABOR, Pr. Dr. Adrian, *Biserica și Statul în primele patru secole*, Editura Sophia, București, 2003.
- ✓ HERTLING, Ludwig S.J., *Istoria Bisericii*, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p.
- ✓ MARROU, Henri-Irénée, *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Editura Universitas, București, 1999
- ✓ POPESCU, Teodor M.; BODOGAE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., *Istoria bisericească universală*, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956.
- ✓ RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, *Istoria bisericească universală*, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p.
- ✓ RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606
- ✓ REMETE, George, *Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este o radiografie analitică a realităților istorice, culturale și politice care marchează fundamental devenirea umană în spectrul religios creștin realizând premisele unor dezbateri inter și intrareligioase.


10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	50%
		-	-

10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	- <i>Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	40%
		<i>Implicare în dezbateri</i>	10%

10.6 Standard minim de performanță:

Pentru nota 5 (cinci): cunoaște elementele care individualizează creștinismul în relație cu alte culte ale antichității; organizarea creștinismului; structura Bisericii; problematica teologică a primelor 4 Sinoade Ecumenice.

Data completării 20.09.2020	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar -
Data avizării în departament 21.09.2020	Semnătura director de departament 